

N:o. 24.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter hemmansägaren Johannes Jonasson från Sannebo i Älfsborgs län; gifven Stockholms slott den 19 december 1902.

Hemmansägaren Johannes Jonasson från Sannebo i Gestads socken af Älfsborgs län afled den 13 oktober 1899 utan att efterlämna kända arfvingar. Enligt instrumentet öfver den efter den aflidne den 15 mars 1900 förrättade bouppteckningen uppgingo tillgångarna i boet, däribland den till 500 kronor taxeringsvärderade fasta egendomen ^{5/288} mantal Sannebo, till 724 kronor 30 öre samt skulderna till 442 kronor 76 öre.

Vid lagtima höstetinget år 1899 med Sundals härad lät arbetaren Anders Olsson i Heljerud, under uppgift att Johannes Jonasson i lifstiden till förmån för Anders Olsson upprättat ett muntligt testamente, till bestyrkande häraf såsom vittnen afhöra Sven Björndahl i Sannebo och Johannes Larsson i Berg, hvilka, enligt hvad det vid förhöret förda protokoll utvisar, därvid berättade: 1:o *Björndahl*, att i slutet af augusti eller i början af september månad år 1897 Johannes Jonasson, som då varit sjuk, skickat bud på vittnet och, sedan vittnet infunnit sig, förklarar, att det vore hans önskan, att, om han afled, vittnet skulle taga hand om kvarlåtenskapen och föranstalta om begrafningen samt att af Johannes Jonassons tillgångar, sedan begrafningskostnaderna blifvit betalda och vittnet godtgjort sig för sina besvär, till hushållerskan Maria Band skulle lämnas 200 kronor, hvarefter återstoden af behållningen skulle tillkomma Anders Olsson i Heljerud; att vittnet

emellertid vid tillfället tillkännagifvit, att vittnet icke ville åtaga sig berörda uppdrag, förrän Johannes Jonasson skriftligen förordnat angående sin kvarlåtenskap; samt att Johannes Jonasson kort därefter tillfrisknat, hvarför något skriftligt förordnande icke blifvit uppsatt; samt 2:o *Johannes Larsson*, att, sedan Johannes Jonasson tillfrisknat från sin af förra vittnet omnämnda sjukdom, han vid ett samtal med vittnet yttrat, att, om något blefve öfver i boet efter honom, sedan begravningskostnader och skulder blifvit betalda, detta skulle tillfalla förutnämnde Anders Olsson.

På därom af kammaradvokatfiskalsämbetet förd talan förklarade emellertid Sundals häradsrätt genom den 30 september 1901 afkunnadt utslag, som vunnit laga kraft, att ifrågavarande, för Anders Olssons räkning såsom testamente bevakade muntliga yttranden icke utgjorde hinder för Kungl. Maj:t och kronan att såsom danaarf tillträda Johannes Jonassons kvarlåtenskap, hvarjämte nämndemannen Karl Jonsson i Gestads stom, hvilken omhänderhaft utredningen af Johannes Jonassons bo, förpliktades att till kronan utgifva ett belopp af 20 kronor 41 öre, utgörande hvad som enligt en vid häradsrätten företedd redovisningsräkning af boets lösa egendom återstode, efter det boets skulder blifvit guldna.

Redan innan berörda utslag meddelades, hade i en till Kungl. Maj:t den 15 december 1900 ingifven skrift Anders Olsson i underdånighet anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte efterskänkas till sökandens förmån; till stöd för hvilken ansökning åberopats ej mindre ofvan omförmälda muntliga testamente, hvarigenom Johannes Jonasson såsom sin yttersta vilja skulle förklarar, att sökanden efter Johannes Jonassons död skulle erhålla all hans kvarlåtenskap, churu testamentet, såsom icke i laga form upprättadt, vid af kronan anställd klandertalan fränkants rättslig verkan, än äfven det, enligt sökandens uppgift, i Heljerud allmänt kända förhållande, att sökanden och Johannes Jonasson varit halfbröder, i det att sökandens fader före äktenskapet med sökandens moder med en annan kvinna haft en son, bemäde Johannes Jonasson; varande vid ansökningen fogadt ett af ordföranden i Gestads sockens kommunalstämma C. E. Nordström den 10 oktober 1900 afgifvet intyg af innehåll, att Anders Olsson, hvilken vore gift och hade flera barn, churu sjuklig och utfattig försörjt sin familj utan att af vederbörande fattigvårdsstyrelse begära hjälp, i följd hvaraf intygsgifvaren tillstyrkte bifall till ansökningen.

Med anledning af berörda ansökning har underdånigt utlåtande afgifvits af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Älfsborgs län, som därvid

öfverlämnat från kronofogden i orten inhämtadt yttrande, däri kronofogden anført, att det enligt gängse uppfattning otvifvelaktigt varit Johannes Jonassons vilja, att sökanden skulle bekomma hans kvarläten-skap, ehuru han icke förstått att i giltig form därom förordna; att sökanden allmänt ansåges för halfbroder till Johannes Jonasson; samt att med anledning häraf och då sökanden, som uppnått en hög ålder, befunne sig i synnerligen fattiga omständigheter samt ifrågavarande ringa arfsbelopp, därest det tillkomme sökanden, vid sådant förhållande komme att åtminstone fördröja den tidpunkt, då han nödgades anlita fattigvården, kronofogden tillstyrkte bifall till ansökningen; och har Kungl. Maj:ts befallningshafvande för egen del, i öfverensstämmelse med hvad kronofogden yttrat, jämväl hemställt om bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som äfven blifvit öfver ansökningen hört, har därvid *dels* meddelat, att förenämnda belopp, 20 kronor 41 öre, fortfarande innestode hos nämndemannen Jonsson, samt att, enligt hvad Kungl. Maj:ts befallningshafvande i skrifvelse till kammarkollegium den 14 april innevarande år meddelat, ofvanberörda, i danaarfvet ingående fastighet, som blifvit genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg från den 24 därförutgångne mars tillsvidare utarrenderad mot en årlig arrendeafgift af 32 kronor, icke vore för något statsändamål behöflig, *dels ock*, enär af handlingarna syntes framgå, att Johannes Jonassons vilja varit, att hans kvarlätenskap skulle komma sökanden till godo, samt, med hänsyn jämväl till hvad i ärendet blifvit upplyst om sökandens ålder, fattigdom och befarade oförmögenhet att sig försörja, tillstyrkt aflåtande af nådig proposition till Riksdagen i det af sökanden angifna syfte.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf må efterskänkas till förmån för sökanden.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Ernst Meyer.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 december 1902.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBERG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN.

Departementschefen, statsrådet Meyer föredrog vidare:

En af arbetaren Anders Olsson i Heljerud gjord underdånig ansökning, att kronans rätt till danaarf efter hemmansägaren Johannes Jonasson från Sannebo i Gestads socken af Ålfsborgs län måtte till sökandens förmån efterskänkas,

öfver hvilken ansökning ej mindre Kungl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län än äfven kammaradvokatfiskalsämbetet afgifvit infordrat underdånigt utlåtande.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet,

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 1 Afd. 13 Häft

att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte efterskänkas till förmån för sökanden.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Karl Skogman.